

מחזיקות מעמד

איך השפיעה הקורונה על 'מעמד' המורה? פעילות לימי היערכות

מעמד המורה, שגם בימים שבשגרה, סובל מתדמית ירודה, עבר טלטלה רצינית במהלך משבר הקורונה. מורות ומורים שעבדו קשה מאוד כדי להתאים את הלמידה בכל פעם להנחיות החדשות, מצאו את עצמם/ם מותקפות/ים על ידי התקשורת ועל ידי דעת הקהל הציבורית. הרוחות לכאורה נרגעו, אך אין ספק שנזקים נגרמו. חשוב בעינינו שהמורות/ים ישוחחו ויביעו רגשות ועמדות בסוגיה הבווערת והכואבת של "מעמד המורה בחברה הישראלית" בימים שבשגרה ובימים לא פשוטים אלו בפרט. **מטרת הסדנא** היא לאפשר למורים/ות לגבש לעצמם/ם ולהשמיע עמדות אישיות, לעבד יחד כזוות את כל הקורות אותם/ם בתקופה האחרונה, וגם לחזק את עצמם/ם לקראת שנת הלימודים החדשה.

מהלך הסדנא (שעה ורבע)

פתיחה/ חימום (5 דקות) : איפה אני ממקמת את עצמי על הרצף?

נסמן ציר על הרצפה, נקרא את ההיגדים, וכל מורה תיעמד במקום המתאים לה/לו על הרצף:

מסכימ/ה..... מתלבט/ת.....לא מסכימ/ה

1. בחודשים האחרונים זכיתי לקבל חיבוק חם/ מילים טובות/ הערכה מהסביבה על העשייה ועבודה שלי.
2. בחודשים האחרונים שקלתי לעזוב את מקצוע ההוראה
3. בתקופה האחרונה נחשפתי להרבה מאד טענות וביקורות על המקצוע שלי.
4. מפריע לי שבתקשורת מזלזלים בפרופסיה שלי
5. לא אכפת לי מה חושבים על המקצוע שלי, זה לא משפיע עליי.
6. איני קוראת/ צופה/ מתעדכנת בשאלות של 'מעמד המורה'.
7. יצא לי לדבר עם הרבה אנשים על התקפות וביקורות שהיו להם על צוותי ההוראה.
8. לאחרונה כתבתי פוסט ברשת חברתית שעוסק במעמד המורה .
9. כאשר יש שיח מזלזל כלפי המקצוע שלנו אני מרגישה צורך להגיב ולהשמיע את עמדתי.

חלק ראשון: (20 דקות)

נקרא את השיר בקול- כדאי להקרין אותו או לחלק למורות.

מעמד המורים / רמי סערי¹

שוב שלום כּתּה אֶל"ף או בִּי"ת
 או גִּמ"ל או זִו"ן יו"ד בִּי"ת:
 הגיע הזמן לשוב לכּתּות
 בתּם חפּשֶׁת החפּשּׁות.
 כּמו פּיה או משחחֶת אֲנִי
 מפּליגה
 מחדר המורים אֶל התלמידים -
 עומדת, יושבת, תמיד מתיצבת
 מול שופטי הנצח שלי. משנה
 לשנה
 עוברת שנה, אבל עדין אינני
 זקנה,
 והתלמידים משום מה, בכל
 מחזור,
 תמיד בני אותו גיל ובני אותו
 קסם.
 לא אכחד: לפעמים אני
 נשחקת,
 לאה, יגעה או סתם מאבקת,
 חדורת חשיבות עצמית,
 מסתחבֶקת -
 הכי חשוב להיות בן אדם.
 אני אחת הילידים, מורה טובה
 בין ילדים, אם לא אשחק יותר
 מדי,
 אולי ארכז, אנהל, אנצח. מכל
 מקום,

קרוב לידאי, שאשתלם
 ואתמקצע
 (משתלם למערכת שאשתלם,
 כך משקיעים ואני שוקעת).
 לא רכשתי את השכלתי
 באיזו אוניברסיטה מצוּצה
 מהאצבע:
 שנים רבות קראתי, למדתי,
 ראיתי
 וחייתי את החיים. נכון:
 משלמים לי
 שכר עבדים, וגורלי תלוי מן
 הסתם
 בוּעדות כלכלנים, בהנחתות
 מלמעלה. אבל מה שאני עושה
 כאן יום יום חוזר אֶל כלנו-כלכם
 כמו בומרנג. לא משנה
 מה אני מלמדת, אני מחנכת
 רק
 כשיש לי כח. כשתבינו למעלה
 שבניכם, בנותיכם וגם אתם
 עצמכם
 תלויים בי, בנשים ובגברים
 כמוני,
 משהו בודאי ישתנה כמו גילי
 המשתנה משנה לשנה, לא כמו
 גיל הילדים, גיל רנה ואשר, או-
 אז
 יתכן שאתגמל ולא אֶזכה רק

בגמול השתלמות, בטבלת
 היאוש
 הקטנה של הותק.
 הצלצול באפק.
 אני מסימת.
 כדאי שתקחו את זה בחשבון.
 יש מקומות מכבדי מוריהם.
 אוסטרליה למשל.

¹ רמי סערי- משורר, מתרגם ועורך
 ישראלי. [לקריאה נוספת אודותיו](#)

בתום הקריאה, כל אחת תבחר את המשפט בשיר שהכי דיבר אליה/ הכעיס אותה/ הזדהתה איתו. נקיים שיתוף בזוגות או בשלשות.

לאחר מכן נערוך דיון במליאה סביב השאלות:

- מה קשה לי ב"מעמד המורה"?
- האם חל שינוי? האם תמיד היחס היה אותו דבר?
- מה הייתי רוצה שישתנה ביחס למעמד המורה?
- מה שוחק אותי במקצוע? גורם לי להרגיש "עבד"?
- מה מחזיק אותי במקצוע?/גורם לי לבחור בו כל פעם מחדש?
- האם יש קשר בין מעמד המורה לבין זה שזה מקצוע בעיקר של נשים?

חלק שני: (30 דקות) - מעמד המורה בזמן הקורונה

אופציה: להקרין את הסרטון: "[אנחנו בייביסטר עם תואר ראשון](#): כך הפכו המורים לשק חבטות".

לפני המפגש נדביק מתחת למושבים טקסטים (נספחים: פוסטים וכתבות המתייחסות למורות/ים בזמן הקורונה). כל אחת תקרא את הטקסט שהודבק לה למושב, ותגיב עליו במליאה בעזרת השאלות:

- דברים שפגעו/ הכעיסו אותי למה?
- מה זה עשה לפרופסיה שלנו?
- איך פגיעה במעמד שלנו משפיעה על העשייה החינוכית שלנו? ניתן לתת דוגמאות.

הקול שלי:

- מה אני עונה לביקורות המושמעות כלפי ציבור המורים?
 - האם יש לי עמדה?
 - מתי אני פועלת/ מגיבה? איך?
 - האם יש משהו שאנחנו יכולות לעשות כצוות?
- נסכם את התובנות שעלו בדיון: מה הם הדברים שמקשים עלינו? מה הם הדברים שמחזקים אותנו? אילו שינויים יש באפשרותנו לחולל? אילו שינויים הם מערכתיים יותר?

סיכום: (15 דקות)

אופציה א': סבב- רגש שאני יוצאת איתו מהשיח הזה.

אופציה ב': כתיבה ברצף: כל מורה כותבת לעצמה על דף: מעמד המורה בישראל גורם לי להרגיש...

אופציה ג': כל אחת כותבת: מחשבה שהתעוררה בי בעקבות הדיון.

שאלה שהייתי רוצה לשאול

ציפייה/ חלום בעקבות המפגש

אופציה ד': סבב - אף על פי כן ולמרות אנחנו פותחות/ים שנה חדשה, מה נותן לנו כח להמשיך?

מחזיקות מעמד

איך השפיעה הקורונה על מעמד המורה?

פעילות לימי היערכות

קדמה

עמותת קדמה לשוויון בחינוך
kedma-edu.org.il

[באתר החדש של עמותת קדמה](#), תוכל/י למצוא עוד עשרות מערכים, טקסטים וחומרים נוספים במגוון נושאים המתאימים למקצועות לימוד שונים: חגים וימים מיוחדים בלוח השנה, זהויות בחברה הישראלית, פתרון סכסוכים בכיתה, אסיפת הורים, בריונות ברשת ועוד ועוד.

[לאתר עמותת קדמה](#)

guy pines

@therealguypines

למורים שסיימו את שנת
הלימודים ככה בחטף בשבת
בלי להפרד ולסגור שנה, עד
כדי כך לא אכפת מהתלמידים
שלהם? מה התלמידים
אמורים להרגיש כלפיהם?

Twitter for iPhone · 20 יוני 20 · 22:49

5 ציוצים מחדש 31 סימונים כאהוב

הורים עובדים לשינוי

53 דקות •

אז מהרגע להרגע נוספו עוד 9 ימי חופשה לעובדי ההוראה בישראל. מעבר למשבר האמון החמור שהביטול הזה עורר, הרגשנו צורך לבדוק את הפער הזה אחת ולתמיד.

כן, הוראה זו עבודה קשה. אבל היא לא העבודה הקשה היחידה.

אנחנו רגילים לומר ששכר עובדי ההוראה הוא נמוך בהשוואה למשק. אבל האם?

עשינו סוף סוף את החישוב - לא על פערי השכר, אלא על תחושת הקיפוח של פערי ההשקעה בעבודה. והרי התוצאות.

אגב, כל מי שמערער על הנתונים או על צורת החישוב מוזמן בשמחה להציג מודל חלופי.

היחס שבין שעות עבודה שנתיות של עובד הוראה (אופק חדש) ועובד רגיל במשק

שעות עבודה שבועיות	עובד רגיל	עובד הוראה	עובד הוראה*
42	36	36	36
15	68	53	53
236	183	198	198
1979	1315	1423	1423
100%	66%	72%	72%

שכר ממוצע משרה מלאה 10,428 ₪, 12,644 ₪, 12,644 ₪

* בתוספת שנתית של 5 ימי הערכות + 5 ימים על אסיפות ומסיבות + 5 ימים על עבודה בבית (תוספת מעבר למוגדר כ"משרה מלאה" של עובד הוראה)

© גרמי הימן

==<<"אני מורה...אני רוצה לדבר על הטענה, שנאמרת לא אחת בכלי התקשורת, ואני מניחה שרבים מסכימים איתה, והיא שבעקבות משבר הקורונה יש למעלה ממיליון מובטלים ועובדים שהוצאו לחל"ת ועל כן על המורים להתגייס "מתחת לאלונקה". הביטוי הזה מראה שוב עד כמה הפער בין מה שהציבור חושב על עובדי ההוראה מנותק מהמציאות. לכל סקטור במשק יש תנאי העסקה משלו. בהיי טק למשל, המשכורות גבוהות יחסית, יש מספר ימי חופש גדול יותר מהמינימום המוכתב על פי חוק, מקבלים טלפון נייד, רכב, ביטוח מנהלים, שוברים לארוחות בוקר, טיסות לחו"ל (לצרכי עבודה, אבל בואו לא ניתמם שיש בזה גם מן ההטבה), הופעות, כנסים, ימי כייף וימי שיא, קייטנות לילדי עובדים, קבלת שבת חגיגית כל שבוע ועוד ועוד.

עובדי חברת החשמל לדוגמה, נהנו שנים מ"חשמל חינם", נופש מסובסד, קביעות ומתנות לחגים. משרתים בקבע נהנו מאז ומתמיד מתנאי פרישה חלומיים, כרטיסי "חבר" ו"בהצדעה" נכספים ושלל הטבות. משפחות רופאים נהנים ממעמד "פרסונל" בקופות ובבתי החולים. כל סקטור והפלוסים והמינוסים שלו. עובדי ההוראה בישראל, שנתונים בימים האחרונים למתקפה חסרת תקדים מצד אנשי תקשורת וגורמים במשרד האוצר, סובלים ממעמד רע כבר שנים, ממשכורות מגוחכות (השכר הממוצע הגבוה לכאורה של שכר עובד הוראה הוא עדות צורבת עד כמה זקנה מערכת החינוך בישראל, שכן מורה מתחיל מרוויח כ-5000 שקלים ואני, על 11 שנות הותק והתפקידים שלי מרוויחה עדיין משכורת בעלת 4 ספרות בלבד) ומאידך נהנים מימי חופשה רבים יחסית ליתר העובדים במשק. עובד הוראה בבית ספר על יסודי זכאי מתוקף הסכם השכר שלו ל-7 ימי חופשה על כל חודש עבודה. הוא אינו זכאי לרכב, לטלפון נייד, לארוחת צהריים ואפילו לא לפינת קפה ראויה אך כן זכאי לחופשת קיץ. כשהתקשורת בישראל שואלת מדוע עובדי ההוראה מסרבים לוותר על ימי החופש שלהם, שהרי הם ממילא משולמים עליה, אני עונה- האם קיים עובד כלשהו במשק שיוצא לחופשה ואינו משולם עליה? זוהי חופשה בתשלום, מתוקף תנאי ההעסקה שלנו. זה הדיל שיש בין המורים למדינה כבר שנים. אנחנו מקבלים שכר נמוך יחסית של 10 חודשים שנפרש על פני שנה, ובכך מקבלים יותר ימי חופשה. אתם מבקשים לשנות את המשוואה הזו? אפשר, אבל עליכם לשנות את שני אגפיה. גם את השכר וגם את מספר ימי הלימוד." ([שרון און ליין](#))

==< "הרופאים הם לא בייביסיטר שתכליתם לאפשר לבני משפחת החולה ללכת לעבודה. המורים לא נועדו לשמור לכם על הילדים.

הם עוסקים ברפואת הנפש והגוף. הם מומחים גדולים בתחומם.

יש בניהם מורים המומחים ברפואת פנים, יודעים נפש של ילד.

יש המומחים ברפואת עיניים, מלמדים ילדים לראות.

יש המומחים באא"ג, מלמדים לדבר, להביע, ולהקשיב.

אל תזלזלו במורים שלנו.

הם אנשי ההווה ומעצבי הנצח.

אני יודע. מתקשרים אליהם 24/7. יכול להיות שאתה או את, ההורים, תפסתם אותם ברגע של חולשה. לכם אין רגעים כאלה?

הם לא עובדים שלכם, אתם לא 'לקוחות'. הם שותפים שלכם, שלנו, של כולנו.

אל תזלזלו במורים.

אל תבוזו להם. (...)

סיום שנת הלימודים מותיר טעם חמוץ.

זה לא מגיע למורים,

זה לא מגיע לילדים ולצעירים,

זה לא מגיע לכם.

אנא, חשבו איך לתקן. טלפון - תודה על השנה. לא צריך מתנות. רק מילים של הערכה והשראה.

אל תהפכו את המורים לאויבים. הם שליחים ומלאכים. הם לא מחפשים 'עבודה קלה', הם לא מתחמקים מאתגרים.

הם גיבורי תרבות. " (שי פירון)

==< "אני כבר לא חלק ממערכת החינוך הפורמלית, ולכן אני מרשה לעצמי רגע לדבר כאן בשם הרבה הורים, אבל, בעיקר בשם הילדים שלי ובשמי.

אני רוצה להודות לכל נשות ואנשי החינוך. בזכותכם ובזכותן הכל קורה. ובמיוחד לגננות ולמורות ולמנהלת של הבנים שלי. ראיתי מקרוב כמה החודשים האחרונים היו מטלטלים וקשים וסוחטים, ובכל זאת הצלחתן לחייך ולאהוב אותם בכל בוקר. תודה.

אני מקווה שתצליחו למצוא את הכוחות לחזור בתחילת השנה הבאה, לחייך, לאהוב, לראות כל תלמידה ותלמיד ולתת את הכל בשבילם ובשבילנו, שוב מהתחלה.

אני מבקש מכם לא להסתכל לצדדים, לא להקשיב לכל ההבל והרעל מסביב ולזכור שיש לכם זכות עצומה, אתם עושים את הדבר הכי מדהים שאפשר לעשות.

אנא מכם, אל תצייתו לשיח שסופר לכם שעות וימים, ומחלק ציונים למגוייסות והירתמות שלכם. ומצד שני, איטמו אזניכם לנוכח הייצוג שאתם מקבלים, שמעקר מכל מעשה החינוך את ההשראה, הרגש והחיבה. אין להם מושג. הם מזהמים את הדבר הכי יפה שיש, את שמורת הטבע שבין מורה ותלמיד/ה. תיהנו בחופש, מחכים לכם בספטמבר.

מדינת ישראל.

וגם אני. (איתמר קרמר)

==> דוח הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה שפורסם לאחרונה חשף כי ממוצע ציוני הפסיכומטרי של המתקבלים ללימודי החינוך וההוראה בישראל הוא הנמוך ביותר מבין כל שאר המקצועות הנלמדים. לפי הדו"ח, ממוצע ציוני הפסיכומטרי של הסטודנטים לחינוך עומד על 533 באוניברסיטאות, ו-423 בלבד במכללות להוראה (לצורך השוואה, ממוצע ציוני הפסיכומטרי של המתקבלים לרפואה עומד על 727).

הנתונים העגומים הללו על רמתם האקדמית של המתקבלים להוראה מתפרסמים ברקע המאבק העיקש בין ארגוני המורים לממשלה על הארכת שנת הלימודים. המאבק נתפס בעין ציבורית כביטוי נוסף לקווים הלא פרופסיונליים שנצבעה בהם אוכלוסיית המורים בישראל בשנים האחרונות. הציפייה הציבורית מהמורים לעבוד בתקופת החופש הגדול, כחלק מגילוי סולידריות חברתית, החריפה את הביקורת על המורים ותייגה אותם כעצלים, תאווי מנוחות, וחסרי יכולת לתפוס את טובת הכלל על פני טובתם האישית. תפיסה זו זכתה לתהודה תקשורתית תחת הביטוי השגור "להיכנס מתחת לאלונקה".

==> כדי לחזק את מעמד המורה צריך לשנות את הנרטיב. רבות נכתב על הצורך להעלות את שכר המורים כדי למשוך להוראה מועמדים ברמה גבוהה ולמיין את הטובים שבהם אך השכר הוא לא חזות הכל. את מקצוע ההוראה צריך למתג מחדש ולהוציא אותו משיח מעומלן ולא רלוונטי שמעורר בוז בציבור. מיתוג נכון שיוצר בקרב מורים גאוות יחידה חשוב לא פחות מתנאי עבודה. אני מאמינה שכמוני, יש עוד אנשים בישראל שרוצים לעסוק במקצוע שגם אם אינו מצמיח את שיאני השכר, הוא לכל הפחות משהו שאנחנו אוהבים באמת לעשות. (עדן טל וייבל, מורה מלאו בק, [לקריאה מלאה](#))

==> "גם אני נפלתי לרגע לספין. בכל זאת, מגבלות תנועה, לא רואים משפחה וילדים בבית בלי מסגרות. וכשמזכ"לית הסתדרות המורים יפה בן דוד אומרת לקרן מרציאנו ויונית לוי שהמורים לא ילמדו בקיץ, זה מקפיץ את העצבים הרופפים גם ככה."

"דוח של ה-OECD משנת 2019 קבע שהשכר של מורים בבית ספר יסודי בישראל - אותם מורים שהסתדרות המורים מייצגת - נמוך ב-4,200 שקל בחודש משכר עמיתיהם במדינות המפותחות, זאת בשעה שהם מלמדים בכיתות הצפופות במערב ונדרשים ללמד יותר שעות מאשר בכל מדינה אחרת. כן, ישראל מובילה את המדינות המפותחות במספר ימי הלימודים בשנה. מקור העומס שאנחנו ההורים מרגישים ושמגיע לשיא עכשיו בקורונה הוא אחר - המספר הנמוך של ימי החופשה שלנו. בעוד שבמרבית המדינות המפותחות ימי החופש הקבועים בחוק נעים בין 20-30, אצלנו מדובר על 12." (רמי הוד, מנכ"ל המרכז הרעיוני בקרן ברל כצנלסון [לקריאה מלאה](#))

<== "לאור החזון הזה, אנשי החינוך צריכים להיות ברמה ובאיכות מאוד גבוהות. משכילים, יודעים, לומדים ומתעדכנים לאורך כל שנות התפקיד שלהם. ולפני זה הם צריכים להיות אנשים טובים שמאמינים בילדים, בעצמם, בכוחם. שלוקחים באחריות מלאה ובאהבה גדולה את התפקיד שמוטל עליהם כי הם בוני הדור הבא. כיום, היכולות האישיות והכישורים של המועמדים להוראה כלל לא נמצאים בתנאי הסף לקבלה ללימודי חינוך והוראה. איש חינוך צריך לשאול את עצמו, האם קיימים בי ההיבטים המנהיגותיים הללו? האם יש בי האיכויות הללו? האם יש בי מספיק אהבה לאנשים וילידים? לטעמי, זה לא מובן מאליו. והנה, הגענו למצב שחסרים כל כך הרבה מורים ומנהלים. המדינה חייבת לבדוק את עצמה ולמצוא מה לא בסדר בגישה כלפי אנשי החינוך. זו צריכה להיות אחריות המדינה. ולא של בעל תפקיד זה או אחר. זו אמורה להיות תפיסתם המנהיגותית של ראש הממשלה וקובעי המדיניות. מתי הם דיברו לאחרונה עם אנשי חינוך? האם הם מבינים שלא ניתן להתקיים משכר של איש חינוך מתחיל במציאות הכלכלית של היום?" (ח"כ אורלי פרומן)

<== "אתמול בשש וחצי בערב הייתי במחשב כדי לעזור לתלמיד שלי במשימה בחשבון. זה לא שאני עובדת משמרת צהריים או משהו, פשוט בבוקר צילמתי עם תלמידה סרטון הסבר על איך נכנסים לדף עבודה באפליקציה כלשהי. והיתה צפירה. ואז הצטרפתי לזום עם הבן שלי (בכל זאת מגיע להם קצת את אימא, לילדים שלי). ואז זום עם הכיתה שלי על יום השואה. ואחר כך ישיבת הנהלה עד שלוש וחצי כמעט (כי כל הזמן צריך לחשוב איך להשתפר ולהסתכל קדימה על מה יהיה כשנחזור לשגרה). בכל הזמן הזה אני בווטסאפ עם תלמידים והורים ובדיקת משימות. הכול קורה במקביל. אכלתי צהריים בארבע. ואני בבית, כן? לא כמו בשגרה כשהרבה פעמים אין הפסקה כי תמיד קורה משהו או צריך להכין משהו או לדבר עם מישהו. אז בקיצור, איפה הייתי? עזרתי לתלמיד עם משימה בחשבון, ובין צילום וידאו בווטסאפ להודעה קולית לבדיקה של צילום הדף שהוא שלח לי שוב ושוב ואני הסברתי בסבלנות שוב ושוב, נכנסתי לפייסבוק. קצת אסקפיזם, מה קרה? איך אני אתאר את זה? עפתי קילומטרים אחורה מהדף מרוב כעס. וכן, גם עלבון."

"אני מורה. זה המקצוע שלי. אני בוגרת תואר ראשון ושני בהצטיינות יתרה (לא התקבלתי עם ת.ז. וחיוך, כפי שנדהמתי לקרוא היום). הגעתי למקצוע אחרי גיל 40, זאת אומרת שעבדתי קשה גם קודם לכן. אני יודעת מה זה. מכירה תנאי עבודה ושכר ויודעת מה זה לקרוע את התחת עוד לפני שהגעתי לחינוך. לא הגעתי למקצוע הזה בגלל הכסף או התנאים. אתם יכולים לספר לעצמכם סיפורים על השכר והתנאים של המורים. בדיחה טובה.

אני פשוט טובה במה שאני עושה, מאמינה בזה ונהנית מזה. לא באה מאהבה וכל הבולשיט הרגשני הזה (למרות שאני אוהבת את התלמידים שלי. זאת ההטבה של המקצוע, לא ימי החופשה האינסופיים שנדמה לכם שיש לי). מומחית במקצוע שלי ונהנית ממנו. יש כמוני מורים ויש כמוני שוטרים, רופאים, אחיות, עיתונאים, כלכלנים ואנשי מקצוע בכל תחום אחר.

אז רדו לי מהגב, זה מכביד עליי עם האלונקה." (קרן עזריה, מורה, [לקריאה נוספת](#))